

ת"פ 48404/10/11 - מדינת ישראל נגד יורם יוסף חסידים - נדון, מיכאל איפן

בית משפט השלום באשדוד
ת"פ 48404-10-11 מדינת ישראל נ' חסידים ואח'
16 ספטמבר 2014

בפני כב' השופטת גילת שלו
המאשימה
נגד
הנאשמים
מדינת ישראל
1. יורם יוסף חסידים - נדון
2. מיכאל איפן

נוכחים:

ב"כ המאשימה - עו"ד שירן באדי

הנאשם 2 וב"כ עו"ד שרון בן צבי

[פרוטוקול הושמט]

גזר דין לנאשם 2

(ללא הרשעה)

הנאשם הודה ונמצא אשם בעבירה של טלטול טובין הנתון לפיקוח רשות המכס, עבירה לפי סעיף 212(א)(10) לפקודת המכס.

על פי כתב האישום המתוקן, ביום 18.5.10, לאחר שהנאשם 1 ייבא מסין מכולה שהכילה בין היתר טובין מפרים, ביקש הנאשם, ששימש כפקיד רישוי על פי חוק סוכני המכס בחברה שנתנה שירותי עמילות מכס לנאשם 1, לקבל לשטח הבדיקות מטען של 40 ארגזים מתוך המכולה שכבר נבדק וקיבל התרת מכס, ומטען של 14 ארגזים שטרם נבדק.

באותו מעמד, צולם הנאשם כשהוא מעביר קרטונים מהמטען הראשון למטען השני, ובכך ביקש להחליף בין הקרטונים שהותרו לבין הקרטונים שטרם נבדקו, ואשר לאחר מכן נמצא כי הם מכילים טובין מזויפים.

הנאשם יליד 1964 ואין לחובתו הרשעות קודמות.

הנאשם הודה כחלק מהסדר טיעון, במסגרתו תוקן כתב האישום והוא נשלח לשירות המבחן, אשר התבקש ע"י ההגנה לבחון אפשרות להמנע מהרשעה, אם כי הצדדים הודיעו כי יטענו לעונש באופן חופשי.

מתסקיר שירות המבחן עולה, כי הנאשם נשוי ואב לשלישיית ילדים בוגרים, עובד מזה כ-28 שנה כפקיד רישוי בחברה פרטית, ומנהל אורח חיים נורמטיבי.

הנאשם טען בפני שירות המבחן כי בעת ביצוע העבירה התמודד עם מחלה קשה בה חלתה אשתו, שגרמה למשבר במשפחה, טען כי ביצע עבודתו בפזיזות, תוך שיקול דעת מוטעה, וקלות ראש ביחס לחומרת מעשיו, אם כי הדגיש כי אינו מכיר את הנאשם 1 היכרות מוקדמת.

עם זאת, שירות המבחן התרשם כי כיום הנאשם לוקח אחריות על מעשיו, מבין את הנזק שיכול היה להגרם כתוצאה ממעשיו, וציין כי הנאשם מביע צער ובושה על התנהגותו, וכיום מקפיד על נהלי עבודה תקינים.

שירות המבחן ציין כי בשקלול בין התנהגותו הפזיזה וחסרת שיקול הדעת של הנאשם בעת האירוע, לבין תפקודו התקין של הנאשם לאורך שנים, העדר מאפיינים עברייניים, חלוף הזמן מעת ביצוע העבירה, העובדה שמדובר בעבירה בודדת שהינה חריגה לאורחות חייו של הנאשם, הפנמתו את חומרת העבירה והשפעת ההליך המשפטי כגורם מרתיע ומציב גבולות, הרי שהסיכון להישנות עבירות דומות הינו נמוך.

לאור מסמכים שהציג הנאשם ולפיהם הרשעתו עשויה לשלול את רשיונו לעבוד בתחום עיסוקו, ולאור התרשמות שירות המבחן כי הרשעה תפגע בדימויו העצמי של הנאשם, המליץ שירות המבחן להמנע מהרשעתו של הנאשם ולהטיל עליו צו של"צ בהיקף של 100 שעות.

ב"כ המאשימה הפנתה לחומרת העבירה בה הודה הנאשם, טענה כי מתחם הענישה בעבירות לפי סעיף 212 לפקודת המכס נע בין 4 ל-18 חודשי מאסר, וכי עיסוקו של הנאשם כפקיד רישוי אמורה להביא להחמרה בעונשו, לאור חובתו לנהוג בנאמנות כלפי הציבור, ועתרה, לאור נסיבותיו האישיות של הנאשם, להסתפק בעניינו במאסר על תנאי וקנס.

לטענת ב"כ המאשימה, שלילת רשיונו של הנאשם כפקיד רישוי אינה אוטומטית, אלא אמורה להתכנס ועדה שתבחן את עניינו, את עברו ואת טיב העבירה ותכריע לגבי שלילת הרשיון.

הסנגורית הפנתה לתיקון המשמעותי בכתב האישום, וטענה כי לא ניתן למצוא פסיקה בנוגע למדיניות הענישה בעבירות דומות, וכי רף הענישה אמור להיות נמוך מאד. בנוסף, טענה הסנגורית כי גם נסיבות ביצוע העבירה לא היו מן החמורות, שכן הנאשם פעל למעשה בהיסח הדעת, בעת שהזיז את הארגזים מהמטען שהותר למטען שטרם נבדק, במקום שהוא יודע כי הוא מצולם.

לטענתה, הנאשם לא היה בקשר עם הנאשם 1, וגם אם מעשיו יכלו בסופו של דבר לסייע לנאשם 1, הוא לא פעל ביודעין כדי לסייע לו בהברחת הטובין.

עוד הפנתה הסנגורית לחלוף הזמן הרב מיום ביצוע העבירות, לנסיבותיו האישיות של הנאשם כפי שעלו מהתסקיר, לעובדה שהנאשם הורתע מההליך המשפטי, אשר כלל גם מעצר בתחילת הדרך, וטענה כי הנסיבות שפורטו בתסקיר מצדיקות חריגה ממתחם העונש ההולם, אשר כשלעצמו אינו גבוה.

לדברי הסנגורית, מקצועו של הנאשם כפקיד רישוי מצריך רשיון, המתחדש מדי שנה, כך שהרשעה עשויה לשלול את רשיונו, וכך לפגוע באופן ממשי בתעסוקתו. לשיטתה, נסיבות ביצוע העבירה וחומרת העבירה, מצדיקות נקיטה באי הרשעה, שכן הרשעת הנאשם תפגע בו פגיעה שאינה פרופורציונלית יחסית לעבירה שביצע.

בנוסף, הגישה הסנגורית מסמכים המעידים על תפקודו הנורמטיבי של הנאשם, לרבות מכתבי הוקרה ממעסיקיו (אחד מהם גם העיד גם בבית המשפט).

הנאשם עצמו הביע חרטה על מעשיו, וביקש התחשבות בעונשו, שכן הוא עוסק במקצוע מזה 30 שנה, ואין לו תחום עיסוק אחר.

בסימן א1 לפרק ו' לחוק העונשין, שכותרתו "הבניית שיקול הדעת השיפוטי בענישה" נקבע עקרון ההלימה כעקרון המנחה בענישה, היינו, ניתן משקל בכורה לשיקולי הענישה של גמול, ונקבע כי בראש ובראשונה, על העונש להלום את חומרת העבירה ואת מידת אשמו של הנאשם.

הערכים המוגנים בבסיס עבירות המס, הינם הצורך בשמירה על הקופה הציבורית, הצורך בשמירה על יציבות המשק והכלכלה, הצורך החברתי-ציבורי בהקפדה על שוויון בנטל המס על הציבור כולו, הצורך בשמירה על יחסי האמון בין רשויות המס לבין היבואנים או הנישומים, והחשש מפגיעה מוראלית שיש במעשי הונאה כלפי רשויות המס על יבואנים, משווקים ואזרחים שומרי חוק.

בהתאם לכך, לאור קלות הביצוע של העבירות והקושי בגילויין, ולאור הצורך בעיגון האיסור הפלילי בעבירות מס והצורך בהרתעה, קבע בית המשפט העליון לא אחת, כי בעבירות מס חמורות יש למצות את הדין עם העבריינים, בדרך של הטלת עונש מאסר בפועל המלווה בקנס כספי משמעותי, וכי בעת גזירת דינם של עברייני המס, יגברו שיקולי ההרתעה על נסיבותיהם האישיות של הנאשמים או מצוקתם הכלכלית, להם יינתן משקל נמוך.

עם זאת, לא ניתן לקבוע מתחם אחיד לכל עבירות המס, או לקבוע מתחם אחיד לכל העבירות לפי סעיף 212 לפקודה, כעתירת המאשימה, אלא על בית המשפט לקבוע את מתחם העונש ההולם בכל תיק בנפרד, בהתחשב בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, בתיק שלפניו.

עוד יצוין, כי לא הוצגה בפניי פסיקה המעידה על מדיניות הענישה הנהוגה במקרים דומים, ומעיון בפסיקת בתי המשפט עולה כי לרוב העבירה של טלטול טובין אינה עומדת בפני עצמה, אלא מצטרפת לעבירות מכס חמורות אחרות.

בענייננו, מבחינת הנסיבות הקשורות בביצוע העבירה יש להביא בחשבון לחומרא את העובדה שהנאשם פעל במסגרת ביצוע תפקידו כפקיד רישוי, כך שבמעשיו הוא מעל באמון שניתן בו ע"י רשויות המכס וע"י הציבור בכללותו. כמו כן, יש להביא בחשבון את הנזק שהיה יכול להגרם לקופה הציבורית כתוצאה מהעבירה.

מנגד, יש להביא בחשבון את תיקונו המשמעותי של כתב האישום, ממנו לא עולה רמת תכנון או רמת אשמה גבוהה של הנאשם, ולא עולה שותפות במעשי ההברחה שביצע הנאשם 1.

בנסיבות המפורטות בכתב האישום המתוקן, נראה לי כי מתחם העונש ההולם נע בין מאסר על תנאי לבין מאסר קצר שניתן לרצותו בדרך של עבודות שירות וקנס.

בעת גזירת עונשו של הנאשם, על בית המשפט לשקול את הנסיבות שאינן קשורות בעבירה, כאמור בסעיף 40א לחוק העונשין, ובענייננו, כולן נסיבות לקולא, ובהן העדר עבר פלילי, הודייתו ונטילת האחריות על מעשיו, פגיעת העונש בנאשם בשל גילו, נסיבותיו האישיות והמשפחתיות עובר לביצוע העבירה, וחלופי הזמן הרב מעת ביצוע העבירה, כאשר בתקופה זו לא נפתחו לו תיקים נוספים.

לכל אלו יש לצרף את העובדה שבעניינו של הנאשם 1, אשר הורשע בעבירות של הברחת הטובין המזויפים ויבואם, וכן בעבירות נוספות הקשורות בהחזקת טובין מזויפים נוספים בבית עסקו, ועשיית מסחר בהם, הציגו ב"כ הצדדים הסדר טיעון, במסגרתו הסכימו על ענישה של מאסר על תנאי וקנס בלבד, בין היתר לאור מצבו הרפואי.

מעבר לנסיבות אלו, אשר מצדיקות נקיטה ברף התחתון של מתחם הענישה, על בית המשפט לשקול האם יש מקום לחרוג לקולא מהמתחם, ולהמנע מהרשעתו של הנאשם, כחלק משיקולי השיקום, שגם להם ניתן משקל נכבד במסגרת התיקון לחוק, כאמור בסעיף 40ד לחוק העונשין.

לפי ההלכה הפסוקה (אשר לא שונתה בעקבות תיקון 113 לחוק העונשין), משהוכח ביצועה של עבירה יש להרשיע את הנאשם, וסיום ההליך המשפטי ללא הרשעה ייעשה רק במקרים חריגים, בהם היחס שבין חומרת העבירה לבין הנזק הצפוי לנאשם מן ההרשעה, אינו סביר.

בע"פ 2083/96 **תמר כתב נ' מדינת ישראל**, ציין כבוד השופט לוין, כי אי הרשעה תבוא במקום בו בית המשפט ישוכנע כי שיקולי השיקום של הנאשם המסוים שלפניו, גוברים על האינטרס הציבורי הנובע מחומרת העבירה והאפקט הציבורי של ההרשעה.

כבוד השופט לוין מנה בפסק הדין את שיקולי השיקום, המנחים בדרך כלל את שירות המבחן להמליץ על עונשים ללא

הרשעה, וקבע כי הם מקובלים עליו:

"א) האם מדובר בעבירה ראשונה או יחידה של הנאשם; ב) מהי חומרת העבירה והנסיבות שבהן בוצעה; ג) מעמדו ותפקידו של הנאשם והקשר בין העבירה למעמד ולתפקיד; ד) מידת הפגיעה של העבירה באחרים; ה) הסבירות שהנאשם יעבור עבירות נוספות; ו) האם ביצוע העבירה על ידי הנאשם משקף דפוס של התנהגות כרונית, או המדובר בהתנהגות מקרית; ז) יחסו של הנאשם לעבירה, האם נוטל הוא אחריות לביצועה, האם הוא מתחרט עליה; ח) משמעות ההרשעה על הדימוי העצמי של הנאשם; ט) השפעת ההרשעה על תחומי פעילותו של הנאשם. שיקולים אלה, בלי שיהיו ממצים, מקובלים עליי, כאחד הגורמים שיש להביאם בחשבון בהחלטה בדבר תוצאות ההרשעה".

ניתן לקבוע כי רוב השיקולים המפורטים לעיל חלים בעניינו של הנאשם, למעט השיקול הקשור בתפקידו של הנאשם כפקיד רישוי.

ב"כ המאשימה הפנתה לעפ"ג (מרכז) 41060-06-13 **בית המכס נתב"ג לוד נ' הירשל** (15.9.13), במסגרתו ביטל בית המשפט המחוזי החלטה בדבר אי הרשעתו של נאשם שהעביר 99 קרטוני סיגריות במסלול הירוק, מבלי להצהיר עליהם ומבלי לשלם את המיסים עבורם, תוך שקבע כי גם אם התקיים התנאי הראשון לאי הרשעה, היינו, עבירה שאינה ברף חומרה גבוהה, הרי שלא התקיים התנאי השני הדורש פגיעה בלתי מידתית בעתידו או בפרנסתו.

עוד הפנתה ב"כ המאשימה לפסקי דין שהדגישו את החומרה היתרה שיש לייחס למעשים המבוצעים ע"י עובדי ציבור, ובכלל זה פקידי רישוי, אם כי מדובר באירועים חמורים הרבה יותר מבענייננו.

ב"כ הנאשם הפנתה למספר פסקי דין במסגרתם הוטלו על נאשמים עונשים ללא הרשעה, אם כי דובר בעבירות מסוג שונה ובנסיבות שונות.

בענייננו, על אף שמדובר בעבירה שבוצעה ע"י פקיד רישוי, כך שטמון בה יסוד מיוחד של הפרת אמון הציבור והרשויות, החלטתי בסופו של דבר לאמץ את המלצת שירות המבחן, שכן מדובר במקרה חריג המצדיק לטעמי חריגה לקולא ממתחם העונש ההולם, וגזירת דינו של הנאשם תוך מתן עדיפות לשיקולי השיקום.

מאחר ומדובר בעבירה שנסיבותיה, כמפורט בכתב האישום המתוקן, אינן מן החמורות, אשר בוצעה באופן חד פעמי ורגעי, ולאור נתוניו האישיים של הנאשם כפי שפורטו בהרחבה לעיל ובתסקיר, מהם עולה כי מדובר באירוע חד פעמי שאינו מאפיין את אורחותיו של הנאשם, לאור העונש שהוטל על הנאשם 1 בגין עבירות חמורות הרבה יותר, ובעיקר לאור החשש כי הרשעתו של הנאשם תביא לאי חידוש רישונו ולאבדן מקור פרנסתו, כאשר מדובר באדם שאינו צעיר, נראה לי כי הרשעת הנאשם, במקרה מיוחד זה, תגרום לנזק לא מידתי לנאשם.

יחד עם זאת, אני סבורה, כי יש מקום להגדיל במידה מסוימת את היקף השל"צ שהומלץ על ידי שירות המבחן, לאור נסיבות המקרה, ובעיקר לאור ביצוע העבירה כחלק מתפקידו של הנאשם.

לאור כל האמור לעיל, אני נמנעת מהרשעת הנאשם, מסתפקת בקביעה כי הנאשם ביצע את המיוחס לו בכתב האישום המתוקן, וקובעת כדלקמן:

1. אני מורה לנאשם לבצע שירות לתועלת הציבור במרכז הקהילתי "נאות אשלים" בראשון לציון, בהיקף של 180 שעות, בהתאם לתכנית שגובשה על ידי שירות המבחן ובפיקוח שירות המבחן.

אם יתעורר צורך בשינוי מקום ההשמה, שירות המבחן יעשה כן וידווח על כך לבית המשפט.

מוסבר לנאשם כי אם לא ימלא את תנאי צו השירות במלואם, ניתן יהיה להפקיע את הצו, להרשיעו, לגזור את דינו מחדש ולהטיל עליו רכיבי ענישה נוספים.

2. פיצוי בסך ₪ 7,500 לרשות המסים. הפיצוי יועבר ע"י המזכירות מתוך הכסף שהופקד בתיק בית המשפט.

3. הנאשם יחתום היום על התחייבות בסך ₪ 7,500 שלא לעבור עבירה מהעבירות בהן נמצא אשם, או כל עבירה לפי פקודת המכס, למשך שנה מהיום. לא יחתום, ייאסר למשך 30 ימים.

המזכירות תעביר העתק גזר הדין לשירות המבחן.

זכות ערעור תוך 45 יום מהיום לבימ"ש מחוזי ב"ש.

ניתנה והודעה היום כ"א אלול תשע"ד, 16/09/2014 במעמד הנוכחים.

גילת שלו, שופטת

[פרוטוקול הושמט]

החלטה

לבקשת המאשימה, על אף שאינני סבורה כי ביצוע של"צ יסכל את הערעור, ומאחר וממילא הנאשם לא צפוי להתחיל באופן מיידי את עבודות השל"צ, יעוכב ביצוע השל"צ בשלב זה לתקופה של שבועיים.

הכסף שהופקד ע"י הנאשם בתיק מעצר הימים הקשור לתיק זה, יושב לידי הנאשם, על פי פרטים שימציא למזכירות.

ניתנה והודעה היום כ"א אלול תשע"ד, 16/09/2014 במעמד הנוכחים.

גילת שלו , שופטת